

تأثیر معماری خانه بر سبک زندگی

نوشته: سیده فاطمه طباطبایی، محیا باغیانی، زهرا اردانی زاده

مدرسه علمیه حضرت زینب کبری سلام الله علیها

چکیده:

سبک زندگی مجموعه ای از ارزش هاست و تأثیر مستقیمی بر فرهنگ جامعه دارد و معماری چارچوبی است که سبک زندگی در آن تعریف می شود. معماری اسلامی نقش موثری بر سبک زندگی داشته که امروزه دستخوش تغییرات زیادی شده است و معماری جدید نیازمند نگاه

وپالایش جدی است. این نوشته با هدف بررسی تأثیر معماری منزل بر سبک زندگی به راهکارهایی در تغییر یا بازگشت به سبک وسنت گذشته دارد. از جمله آموزش ونشر سبک زندگی ایرانی اسلامی از طریق رسانه، محتوای کتب درسی وهمچنین تغییر یا ترجیح معماری بر اساس ارزش ها وفرهنگ ایرانی اسلامی که یک نمونه از آن به پیوست مقاله موجود است. یکی دیگر از پیشنهادات نیز احیاء مساجد در فضای آپارتمانی برای حفظ معماری اسلامی است

برای تحقق این نوشتار به شیوه کتابخانه ای به جمع آوری مطالب اهتمام گردیده در دو بخش تعریف سبک زندگی، تغییر معماری وتأثیر آن بر سبک زندگی ارائه وهمچنین به تأثیر رنگ به عنوان یک مؤلفه در معماری نیز پرداخته است .

کلید واژه: معماری، سبک زندگی، خانه، آپارتمان، رنگ، رفتار

یکی از ویژگی های بارز سبک زندگی توجه به ارزش ها، تاریخ و تمدن یک جامعه است و تاریخ و تمدن با در نظر گرفتن افراد اجتماع به نوع تجمع افراد در کنار یکدیگر تعلق دارد. ساخت شهرها و روستاها و منازل نیز در این ویژگی برشمرده می شود. بی شک نوع معماری و شهرسازی بر رفتار افراد اثر دارد و وضوح این مطلب را نیازی به اثبات نیست.

جستجو در منابع کهن ساخت و سازها، نقش و نماها و نقوش برجسته ی تاریخ در شهرهای کهن ایران و رفتار هایی که مردم آن اعصار در زندگی فردی و اجتماعی خود داشته اند شاهی است براینکه چطور معماری اسلامی بر رفتار افراد اثر داشته و چگونه رنگ و لعاب اسلامی بر پیکره ی معماری سنتی ایران بر روح و جان مردمان گذشته موثر بوده است. بنابراین معماری ساختمان اعم از محل سکونت، محل کار، فضای تفریحی، عبادتگاه و غیره در نوع رفتار افراد مؤثر است و باید دید که چگونه معماری اسلامی بر سبک زندگی اثر دارد؟.

اهمیت سبک زندگی در دو دهه اخیر و تأکید مقام معظم رهبری بر اصلاح آن در گام دوم انقلاب و همچنین فراموشی معماری اصیل اسلامی و جایگزین شدن معماری جدید که تأثیر سوء خود را بر سبک زندگی نهاده است و اگر به حل آن پرداخته نشود ما را از تمدن کهن ایرانی و اسلامی دور خواهد کرد ضرورتی است بر نگارش این نوشتار.

چراکه در کتاب سبک شناسی معماری اسلامی نوشته محمد کریم پیرنیا، پدر معماری سنتی ایران، ضمن تعریف و تمجید از این معماری به ویژگی های آن پرداخته و در کتاب آشنایی با معماری مسکونی ایرانی اثر غلامحسین معماریان، همکار و تدوینگر کتاب های پیرنیا نیز تایید این مطلب دیده می شود.

شاگردان این استادان معماری نیز متأثر از استاد، قلم به نگارش مقالاتی در این زمینه نمودند و برخی نیز از اثر فرهنگ غرب بر این معماری سخن گفته مانند فاطمه شهریاری نسب به همراه دکتر احمد میزرا کوچک خوشنویس که مقاله احیای هویت سنتی معماری اسلامی-ایرانی در مقابل معماری کارت پستالی معاصر، را به رشته تحریر درآورده اند و مقاله ی دیگر اثر فاطمه محمدی زارع و اکبر موسایی جو با عنوان ارزیابی عوامل ایجاد کننده تعامل در معماری ایرانی و اسلامی در خانه است که به معماری سنتی ایرانی و اسلامی اشاره دارد .

پایان نامه ... اثر ... به نقش معماری اسلامی بر سبک زندگی با عنوان ----پرداخته است و پایان نامه نیز این مطلب را از زاویه دیگری مورد بررسی قرار داده است

جمع آوری مطالب این نوشتار بصورت کتابخانه ای و با مراجعه و مطالعه ده ها مقاله در این زمینه بوده و با روش تحلیلی و توصیفی نوشته شده است و در آن با مروری بر سبک زندگی و تاثیر معماری بر رفتار و همچنین تاثیر رنگ ها که یکی از مؤلفه های معماری است بر روح و جان آدمی ، به بررسی مسئله پرداخته شده است تا باعث آشنایی بیشتر با نقش معماری اسلامی خانه بر سبک زندگی شود و همچنین راهکارهای پیشنهادی در آن حلقه اتصالی برای معماری جدید و حفظ سبک زندگی اسلامی باشد.

تعریف سبک زندگی

یکی از مسائل مهم و تاثیر گذار در عرصه ی فرهنگ، مسئله سبک زندگی است. اصطلاح سبک زندگی از ابداعات مقام معظم رهبری است که برگرفته از تبلیغات فرهنگ غرب و القای سبک زندگی غربی است که سعی دارد مظاهر اسلامی را از زندگی مسلمانان زدوده و به سمت غربی سوق دهد. «سبک زندگی مجموعه ای از ارزش ها، طرز تلقی ها و سلیقه هاست که اغلب میان یک جمع ظهور می کند و شماری از افراد را صاحب نوعی سبک زندگی مشترک می سازد» و به آنها هویت ویژه می بخشد.^۱

یکی از مولفه های سبک زندگی توجه به ارزش های فرهنگی و تاریخی است که در شکلگیری تفکر انسان ها نقشی اساسی دارد و یکی از بخش های آن معماری اسلامی است چرا که پیش از آنکه بنایی ساخته شود بنا اسیر انسان است؛ اما پس از ساخت، انسان اسیر ساختمان است.^۲

سبک زندگی در حوزه معرفت اثر می گذارد و معرفت در حوزه سبک زندگی اثر می گذارد. همانطوری که فرهنگ تمدن را می سازد و تمدن فرهنگ را می سازد، یعنی این ها ارتباط در هم تنیده با هم دارند.^۳

در واقع سبک زندگی پایه و اساس فهم شرایط فرهنگی موجود و تحولات پیش رو در این حوزه تلقی می شود و نشان می دهد که در بطن ارزش های موجود در خرده نظام فرهنگی چه

۱- سلیمانی امیری، مسائل فرهنگی در عرصه فرهنگ، ۲۴۴

۲- یامین پور، وحید، ملاحظات دربار مفهوم سبک زندگی

۳- سلیمانی امیری، ۲۴۴

سبز آمیزه ای است از دانش (زرد) و ایمان (آبی). سبز از جمله رنگ های اسلامی هست که در پرچم بسیاری از کشورهای اسلامی به کار رفته است. سبز نشانه آبادانی، قدرت اراده، اعتماد به نفس، امیدواری، آرامش، امید رویش، ترقی و جوانی است. سبز همچنین نشان دهنده طرز تفکر بهتر و صبر و شکیبایی و پایدارید برابر ناملايمات زندگی و پیش آمدهای ناگهانی است. وقتی سبز متمایل به زرد میشود (سبز زرد)، احساس آمدن بهار و نیروی جوانی را القا میکند. در صورتیکه رنگ سبز به آبی متمایل شود بر جنیه و احساس روحانیت آن افزوده می شود. از آنجایی که رنگ سبز القاکننده آرامش است برای برخی از محل های کار و لوازم آن انتخاب می (شود). (مثل اتاق جراحی و روپوش جراحان به رنگ سبز است)

در فضاهایی که نیاز به استراحت و تمرکز است رنگ سبز کاربرد دارد. مانند اتاق خواب، تالارهای سخنرانی و... به رنگ سبزی که دو واحد زرد و یک واحد آبی داشته باشد، سبز زرد می گویند که بهترین رنگ برای اتاق مطالعه و کتابخانه است.^۱

¹ - nama3d.com

پاک نژاد ، رضا ، اولین دانشگاه آخرین پیامبر ، چاپ اول ، قم ، نشر اخلاق ، ۱۳۹۳. 1.

پیرنیا، محمد کریم، سبک شناسی معماری، ۱۳۸۲

سلیمانی امیری، مسائل فرهنگی در عرصه فرهنگ ،

معماریان، غلامحسین، سبک شناسی معماری ، ۱۳۸۹

اسماعیلی نسب ، مهدی، تابستان ۱۳۹۷،

برقی، حمید و تقدیسی، احمد، متون دینی بررسی شکلگیری شهر اسلامی و ویژگیهای آن ،

۱۳۸۷، مجموعه مقالات نخستین همایش آرمان شهر اسلامی

زنگانه، ابالفضل و همکاران بازشناسی هویت کالبدی در شهرهای اسلامی، ۱۳۹۱ همایش

آرمان شهر اسلامی، دانشگاه اصفهان

صارمی، حمید رضا، ساختار شهر اسلامی ، مؤسسه فرهنگی اطلاع رسانی و مطبوعاتی سازمان

شهرداریها و دهیاریهای کشور

مسعودی اعظم وهوشمند پوریوسف، تقابل معماری سنتی با مدرن، ۱۳۹۱

یامین پور، وحید، ملاحظات پیرامون فهم سبک زندگی، ۱۳۹۱

سایت استاد محمد کریم پیرنیا (سایت عاودا) ، 1-avadpirnia.blogfa.com

سایت ماهنامه معماری اسلامی ، ۲-.

۳- nama3d.com

این جا منبعش : مقاله مهدی اسماعیلی نسب کارشناس ارشد معماری ، صفحه ۴۹

»،(۱۳۸۷).

